

دهنگدان یان نه‌دان له هه‌لبژاردنه‌کانی داهاوو؟ ... وه‌هاب شاه محمد

هه‌رله‌میژه خه‌لکی کورد ئاوات و ئاره‌زووی وابوو که روژی بی‌ت دوور له زه‌بروژوری داگیرکه‌ران بتوانی دواروژی خو‌ی و نه‌وه‌کانی دیاری بکات، ئیستاش پاش رزگاربوون له‌وه‌موو مه‌ترسی و هه‌ره‌شانه‌ی که رژیمی به‌عس بو‌مان و نه‌مانی کورد درووستی کردبوو، پرسیاریک رووبه‌روومان ده‌بیته‌وه، ئه‌ویش ئه‌وه‌یه که ئایا له هه‌لبژاردنه‌کانی مانگی داهاوو ده‌نگ ده‌بین یان نه‌. دیاره زور له‌وانه‌ی که قسه‌یان له‌گه‌ل ده‌که‌ی ناره‌زای و گله‌یی خو‌یان ده‌رده‌برن له‌وه‌بارهی که هه‌ندئ که‌س له‌ناو ده‌سه‌لاتی کوردی له‌هه‌ردوو به‌شه‌که خولقانوویانه، به‌وه‌کاره سه‌قه‌ت و دوور له‌هه‌ستی پاراستنی به‌رژه‌وه‌ندیه گشتیکانی گه‌ل و ولات له‌ریگی ئه‌وه‌پوستانه‌ی که هه‌یانه، که تاکه خه‌میکیان به‌رژه‌وه‌ندیه ته‌سکه‌کانه.

زور له‌وانه‌ی که پرسیاریان لیده‌کریت ئاماده‌نیین به‌شداری له هه‌لبژاردنه‌کان بکه‌ن، چونکه ده‌نگدانی خو‌یان به‌به‌هیزکردنی پو‌ستی ئه‌وه‌که‌سانه ده‌زانن که خه‌ریکی گیرفان پرکردن و کاری گه‌نده‌لیین له‌ناو هیزه کوردستانی‌کان. باس له‌وه‌ده‌که‌ن که ده‌نگی ئه‌وان هه‌چ کارتی‌کردنیکی ئه‌وتوی نابیت بو‌گورانکاری ته‌واو، ئه‌وه‌ده‌نگدانه‌ش ته‌نها زیانی به‌دواوه ده‌بی‌ت له‌دواروژنه‌ک قازانج.

دیاره زوربه‌ی ولاتانی جیهانی سه‌یه‌می رزگاربوو له‌داگیرکه‌ران، وه‌ک هه‌موو ولاتانی ئه‌میریکانی لاتین، ئه‌فریقا ئاسیای روژه‌ه‌لات و روژه‌ه‌لاتی ناوه‌راست، کیشه‌ی له‌وجو‌ره‌ی که ئیستا هاتو‌ته‌پیشه‌وه له‌کوردستان هه‌بو‌وه، به‌لام به‌جیاواز له‌گورانکاریه سیاسی‌کان و دیموکراسی‌کانی ئه‌مرو، بو‌یه ناکرئ بلین ده‌بی ئیمه‌ش چاوه‌روان و قه‌بوولی سیستیمیکی سه‌قه‌ت و مالو‌یرانی ئه‌وه‌کاته‌ی ئه‌وه‌ولاتانه بکه‌بین که تاکو ئیستا پیوه‌ی ده‌نالین، باوه‌ری خه‌لکیشیان به‌هه‌چ ئایدلوجیا‌یک نه‌هه‌یشتوو.

ئه‌وه‌ی هه‌موو له‌سه‌ری ریکه‌وتووین ئه‌وه‌یه که بنیاتنانی کو‌مه‌لگا و سیستیمی مه‌ده‌نی و دیموکراسی ته‌نها به‌شه‌وروژیک و سه‌پاندنی له‌سه‌ر کاغه‌ز نایته‌دی، به‌لکو پرنسیپیکه‌که که په‌یوه‌ندی به‌جو‌ری په‌روه‌رده‌ی کو‌مه‌ل، ئاستی رو‌شنبیری، گه‌شه‌ی کو‌مه‌لایه‌تی، گه‌شه‌ی ئابووری وه‌زور شتی تره‌وه به‌نده، بو‌یه ده‌بی خه‌باتی بی‌ووچانی هه‌موو پسپور، رو‌شنبیران و دل‌سو‌زانی میله‌تی پپو‌سته، ناشکرئ ته‌نها چاوه‌روانی ده‌سه‌لات بیین ئه‌وه‌کاره ئه‌نجام بدات، چونکه ده‌سه‌لاتیش به‌شیکه له‌وه‌کو‌مه‌لگایه.

ئه‌مرو خه‌لکی کورد رووبه‌رووی باریکی سیاسی تازه هاتوو، ئه‌ویش به‌وه‌په‌یمانیتیه‌ی لایه‌نی عه‌ره‌بی درووستی ده‌کات له‌ناو خو، چی لایه‌نی شیعه بی‌ت یان سوونی. لایه‌نی شیعه له‌رابردوو زور به‌هیزتره چونکه له‌سی هیزی گه‌وه‌ره‌ی وه‌ک. (مجلس الاعلی)، حزب دعوه وه‌گرووی سهر پیکه‌هاتوو، ده‌شتوانن به‌هه‌موویان فشاری گه‌وره بخه‌نه سه‌ر کورد و ریگرین له‌به‌ر خواسته‌کان. لایه‌نی سوونی که پشتر به‌شداری هه‌لبژاردنیان نه‌کرد به‌نیازن به‌هیزیکی باش بی‌نه‌پیشه‌وه بو‌ریگاگرتن له‌وه‌گورانکاریانه‌ی عیراقی گرتو‌ته‌وه.

ئه‌گه‌رچی هه‌ردوو لایه‌نی شیعه و سوونی له‌گه‌ل کاتدا پشبرکئ ده‌که‌ن بو‌ده‌سکه‌وتی زیاتری ده‌سه‌لات، به‌لام له‌مه‌سه‌لی کورد و خواسته‌کانی هاوپه‌یمان و بی‌کیشه‌ن. کوردیش قه‌ت ناتوانی بی‌ت به‌دو‌ستی هه‌میشه‌ی ئه‌وه‌دوولایه‌نه، چونکه ئه‌زموونی سالانی رابردوو باشترین نموونه‌ی باوه‌ری کوردییه بو‌ئه‌وه‌دوولایه‌نه. له‌ماوه‌ی یه‌ک سالی رابردوو

حکومهتی جه عهفهری، یان پێشتری علاوی هیچ کام له مافه زهوتکراوهکانی کورد نه هاته دی، له وهش ناچێ و به ئاسانی له داها توودا پێ رازیین.

ئه گهر بێت و مالی کورد، به هه موو هه یزه کانیوه به یهک دهنگ نه چنه پێشه وه، خه لکی کوردیش وهک تۆله کردنه وه له هه ردوو ئیداره ی کوردی به شداری له هه لێژاردنه کان نه کهن، ئه وا له دوو رۆژ کورد تووشی شکستیکی گه وره ده بێت که ئه نجامه که ی زۆر خراپ به سه ر هه موومان ده شکێته وه. زۆر له وانهی دژ به ده نگدانن بۆ هه ردوو ده سه لات هه کوردیکه، نایانه وئ ده سه لاتێ ئه وکه سانه ی که ده ستیان هه یه له کاری گه نده لێ و که موو کۆری خزمه تگوزاریکانی کوردستان زیاتر بێت، له و باوه ره شدان که ده نگی تاکه کانی خه لکی کورد ته نها پۆستی خه لکی خراپ به هه یزه دکات له ناو هه ردوو ئیداره کوردیکه.

پێویسته سه رانی کورد، به هه موو باله کانیوه، یکیته ی، پارته ی، ئیسلامیکان وه هه یزه سیاسیکانی تر هه رچی زووتر هاو په یمانیته ی خویان به هه یزبکه ن، چوونکه به شداری نه کردنی یکی له م لایه نانه له و هاو په یمانیته ی شکستیکی گه وره بۆ کورد درووست ده کات له هه لێژاردنه کان. دان نه نان به هه له کانی رابردوو، مه به ست ریگه نه دان به هه ندێ لایه نی کوردی له لایه ن هه ردوو هه یزه گه وره که ی کوردستانه وه بۆ به شداریکردن و بریاردان له هه موو کاره کان کورد دوو چاری په رت و بلاوی ده کات له هه لێژاردنه کان.

سه رۆکی هه ریمی کوردستان، به ریژ مه سه وود بارزانی کاریکی گه وره ی له ئسئودایه له م کاته، ئه ویش پێش هه موو شتیک فشاره یانه بۆ سه ر هه موو لایک که به زووترین کات هه ردوو ئیداره که یه ک بخه ریته وه، چوونکه مانه وه ی ئه م په رت و بلاویه ی مالی کۆرد بێ ئوومیدی له ناو خه لکی کورد درووست کردوو. ده بێت سه رۆکی هه ریمی کوردستان سه ردانی هه موو شاریکێ گه وره و گوندیک بکات بۆ کۆکردنه وه و یه کخستنی ده نگی کورد له هه لێژاردنه کان، ئه وویش وهک سه رۆکی هه لێژاردراوی کوردستان ده توانی فشار بخاته سه ر هه موو لایه نه کان بۆ یگرتن و هاو په یمانیته ی.

ده نگی کورد له هه لێژاردنه کانی داها توو لای تاکه کانی خه لکی کورد کۆده کرێته وه، نه ک لای لایه نه سیسیکان، ئه وانهی باوه ره یشیان به مه نیه ته نها خویان و ده وروو پشیان هه لده خه له تیئن. پشتکردنی خه لک له ده سه لات مالویرانی گه وره ی به دوو او هیه، بۆیه ده بی متمانه ی خه لکی به رامبه ر ده سه لات له لایه ن که سیکه وه بێته دی که خه لکی به خه مخۆرو دلسۆزی خۆی بزانی. که سیکی وهک سه رۆکی کوردستان ده توانی به رامبه ر هه موو ئه و کاره ناراستانه ی له لایه ن هه ندێ که سه وه ئه نجام ده درئ ریسووا بکات.

سه رۆکی هه رییم له ریگای سه ردانی هه موو شارو شارو چکه کانی کوردستان ده توانی خه لکی کورد له زۆر له و نیگه رانی و بێ هیواییه ی لایان دروست بووه به رامبه ر هه ردوو ئیداره که دنیای بکاته وه، له هه مان کات داوای پاکسازی و چاکسازیکی ته واوی ئه و دامووده زگا حکومی و حزبیانه بکات که هه ندێ که س کردوو یانه به زه مینه ی کاری گه نده لێ و دوورخستنه وه ی میله ت له ده سه لات. پێویسته سه رۆکی هه ریمی کوردستان خه لکی کورد دنیاکات له وه ی که په رله مانی کوردستان تاکه ده سه لاتیک یی یاسای ده بێت بۆ بریاره کان له دوو رۆژ، په رله مانیش که سانیک ده بن به ئه ندامی که دوورن له هه موو بیریک ی ته سکی حیزبی. ریگاش به هه یچ که سیک و لاییه نیک نادری ده سه لاتێ خۆی له سه رووی یاساوه دانیت.

ئه گهر بێت و هه یزه کوردستانیکان پیاچونه وه ییک و پاکسازیکی ته واوی دامووده زگا کانی خویان نه کهن، هه موو ئه و به لێنانه ی له مه وه به ر و دوو رۆژ به خه لکی داویانه و ده دن جیبه جی نه کهن ئه وا متمانه ی خه لکی بۆه ان زۆر که متر ده بێت، کاتی متمانه و باوه ری

www.kurdistan.net.org

11-11-2005 17:25 به کاتی ناوهندی ئه وروپا

خه لکی نامین، ئه و زور سهخته چاوه روانیش بکریت له وهی ببن به پالپشتیک بو پاراستنی بهرزه وهندیه گشتیکان.

دهنگنه دان و یهک نه خستنی دهنگی کورد له ههلبژاردنه کانی داهاتوو نهک تهنها ده رگای هه ره شه و مه ترسیکانی ناوه وهی عیراق ده کاته وه به رامبه ر خه لکی کورد، به لکو ده بیته هو ی ناوومیدی دۆستانی کورد له ده ره وه و هه موو ئه و لایه نانه ی ناوچه که ش پالپیوه ده نی بو پیلان دانان بو پهرت و بلاوکردنه وهی زیاتری هه زه کوردستانیکان، ئه مه ش ته نها له قازانجی دووژمنانه.

راسته کاری نابه جی و به کاره یانی پۆستی ده سه لات له لایه ن هه ندی که سه وه خه لکی کوردی بی تاقه ت کردوو، به لام دهنگنه دان و به شداری نه کردن له ههلبژاردنه کان باره زیاتر ئالۆزتر ده کات، ئه و کاته ده رگای مه ترسیش له هه موو لایکه وه روو له خه لکی کورد ده کات. پیویسته به هه موو لا به یهک ده نگ کار بو گۆرانکاری و پاکسازی و یه کخستنی ده نگ و مالی کورد بده یین.

Shah.wahab@gmail.com